

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre -- 12 korona.
fél évre -- 6 "
negyed évre -- 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Az adóreform.

Hét törvényjavaslatot terjesztett a miniszterelnök a képviselőház elé, — és e hét törvényjavaslat magában foglalja mindazt, a amit a kormányok az adóreform ügyében már évtizedek óta folyton ígértek. Wekerle miniszterelnök már régebbi minisztersége alatt, a kilencvenes évek elején hozzáfogott adóreform tervének kidolgozásához, de csak most készült el vele. Neki az volt az eredeti szándéka, hogy a reformot csak fokozatosan, talán egy évtized alatt valósítja meg, de ettől a szándékától elállt, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy a mai igazságtalan adórendszer többé fönn nem tartható.

A földadó arányosabbá tétele céljából a földadó-kataszter kiigazítását rendeli el a törvényjavaslat. Addig a míg a kataszter kiigazítása meg nem történik, a földadó és a földtehermentesítési járulékot az eddigi alapon állapítják meg, míg a kiigazítás után a földadó és a földtehermentesítési járulék együttvéve, az újonnan megállapított kataszteri tiszta jövedelem husz százaléka lesz, az eddigi 25¹/₂ százaléka helyett.

Az új házádnak két neme lesz: házbéradó és házosztályadó.

A házbéradót, a melynek alapja az összes (minden néven nevezendő) nyers jövedelem, négy fokozatban állapították meg 9, 11, 15 és 17 százalékban.

Házosztályadó alá tartoznak a ki nem bérelt lakásrészek. A házosztályadót a szobák száma szerint állapítják meg; a mézár-szék, a bolt és kávéház szintén szobának számít, de még külön pótlékot is kell fizetni utána.

E szerint minden ház után kell fizetni házosztályadót és ha bérbeadott lakás van benne: még házbéradót is.

Tőke kamat- és járadék adó fejében öt százalék fizetendő.

Általános kereseti adó alá tartozik mindama jövedelem, a mely a magyar szent korona országainak területén bárki által folytatott ipari és kereskedelmi üzletből, bányászatból, szellemi és bármilyen más haszonhajtó foglalkozásból származik, kivéve, a szolgálati viszonyból eredő illetményt, vagy ellátást.

Iparigazolvánnyal bíró iparosok, ha mindjárt ipari üzletek számára dolgoznak is, összes keresetük után a jelen törvény szerinti adóznak.

Az általános kereseti adó kivétési kulcsa: a kereset öt százaléka.

Kivételesen, csak négy százalék a kereseti adó az irodalmi és művészeti tevékenységből vagy magánoktatásból származó, de nem szolgálati viszonyon alapuló kereset.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adóját külön törvényjavaslat szabályozza. E szerint:

1. a szénbányák 7 százaléka,
2. egyéb bányák 5 százaléka,
3. iparágakkal is foglalkozó bányák 10 százaléka,
4. az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagsági jövedelmek 10 százaléka,
5. a 8 százaléknál bármilyen czímen nagyobb kamatot szedő pénzütegetek 15 százaléka kereseti adót fizetnek.

Jövedelemadó alá tartozik a jövedelemadó fizetésére kötelezetteknek bármilyen adóköteles vagy pedig adómentes forrásból eredő összes jövedelme.

Nem fizetnek jövedelmi adót:

1. a kiknek összes évi jövedelme a 600 koronát meg nem haladja; (ez a létminimum adómentessége.)
2. katonatisztek fizetése és nyugdíja;
3. a pénzügyőri legénység és a rendőrség fizetése.

Az új jövedelem-adó skálája a következő:

Koronán felül	Korona jövedelemig	Korona.
600	700	5
700	800	6
800	900	7
900	1.000	8
1.000	1.100	9
1.100	1.200	10
1.200	1.300	11
1.300	1.400	12
1.400	1.500	14
1.500	1.600	16
1.600	1.800	19

TÁRCZA.

A halvány Misó.

Irta: Petrásievich Géza.

Lapunk eredeti, jogosított közleménye.

A Glatter Márton korcsmája szokatlanul hangos. A falu felé néző mind a négy ablaka ki van világítva. A sugarak bevilágítják a korcsma előtt elterülő delelőt, a muzsika meg láma áthallatszik a tulsó oldalra. Itt van a falu spraja-nagyja, kántorostul, bíróstul. Ott vannak a mulatnak, mert Pepi, a szép zsidó lány tartja a lakodalmát.

Szólt a zene, a csillagok ragyogtak, a szellő bús dalokat hozott felénk, míg meg nem érkezett a vacsoraidő. Asztalhoz ültek; csend lett s ekkor a kertek alatt a nádas mocsár felől felhallatszik a furulyaszó.

Misó, szegény Misó! Ahonnét nyári esténként a rézkigyó fűttenéseit szoktuk meg, onnét a nádas tornáról most a te furulyaszó hangzik. Ömlik, árad a lágy, a bús rezgés; megtölti a levegőt bánattal, érzéssel, csodálattal, könnyel, szerelemmel... Csak a beteg piczi kanári, a párjavesztett fülemile, a szerelmi vágytól égő, búbánatos pacsirta

tud úgy szólni, mint ahogyan kesereg, dalol, busul, imádkozik a te furulyád! Ilyenkor hogy virít sápadt orczádon a halál szép piros bazsarózsája, s hogy liheg hörgő kebled, lüktet láztól hajszolt halvány véred!

Elállt még a korcsmában is a zsidobogás s hallgatják annak a sápadt hosszú tót legénynek a szerelmi búcsú dalát. Hallgatják, hallgatják s könny csordul ki még az öreg Mártonnak is a szeméből. Mert hisz úgy szereti Misót! Ugy szereti mindenki, a Lajos is, a Pepi is, s mindenki. De ha egyszer nem lehet. Beteg legény, tót legény! Nem lehet. Pepi a zsidó lány sohasem lehetett Zaskvara Misóé, a beteg tót legényé.

Vége a vacsorának. Újból megkezdődik a zsváj, a muzsika, a táncz. És újból felzokog a Misó furulyája. De nem a nádasban, nem is az ablak alatt, hanem a mi udvarházunk udvarán.

Ott ül a szomorú, halvány legény az udvar közepén, az ő régi fatöknéjén. Nem néz se jobbra, se balra, csak a könnye hullt a furulyára. Melléje teleszem s a szegény elhallgat. Lehajol hozzám, megfogja a kezem s halkán szól:

— Urfi, én magát egyszer megbántottam.

— Nem, Misó, engem sohasem bántottál meg.

— Egyszer, jókedvemben a bortól.

Elértettem szándékát. Óvatosan előkerítettem a pinczekulcsot s hoztam Misónak bort. Ugy éreztem a lelkemben, hogy ez a beteg legény megérdemel ma egy kis italt.

Felesillant Misónak a szeme. Megköszönte az italt, tarisznyájába gyömöszölte a hozzá dukáló szalonnát és dohányt, s aztán hirtelen kezet csókolt nekem.

Fűlig pirultam s elugrottam tőle. Ő pedig vontatottan, lassan fölkel; hosszan nézett a Glatter Márton korcsmája felé s aztán elfordult délnek. A Gönczöl szekere már magasan járt az égen. Nagyot sóhajtott Misó s megegyszer visszafordult:

— Isten áldja meg urfi!

Átugrott a kerítésen s eltűnt a kis patak bokrai között.

Visszamentem a kert végébe s hallgattam tovább a zsidó mulatságot. De nem sokáig. Déiről a Kriván felől furulyaszót hozott a szellő. Azt a kimondhatatlan fájdalmu tót juhásznotát, mely áthatja a veséket, fakasztja a könnyűt, repeszi a szívet, melynek nem tud hangot adni semmi más szerszám a világon, csak a furulya.

Leheveredtem a fűbe, néztem a csillagos égboltot s könnyes szemmel hallgattam, mint

Koronán felül	Korona jövedelemig	Korona.
1.800	2.000	22
2.000	2.200	26
2.200	2.400	30
2.400	2.600	34
2.600	2.800	38
2.800	3.000	44
3.000	3.200	50
3.200	3.400	56
3.400	3.600	62
3.600	3.800	68
3.800	4.000	74
4.000	4.400	80

4000 koronán felül a jövedelmi adó 4%, ezentul lassu fokozatban emelkedik ugy, hogy az 5%-ot csak a 200 ezer korona jövedelemmel éri el.

A kizárólag ipart űző részvénytársulatoknál és szövetkezeteknél azonban 10.000 korona jövedelemen felül az adó kulcsa változatlanul 3 százalék.

Legtöbb támadásnak lesz a célpontja a kereseti adó. Erről mondja egy demokrata proféta: „igaz ugyan, hogy ma tíz százalék a kereseti adó, ezután pedig öt lesz, de eddig legalább le lehetett tagadni az igazi keresetet, nem volt bevallási kényszer, nyomozás, tanuhalgatás és borzasztó finansz-apparátus.“

Hát ez mind igaz. De a mikor le lehet tagadni az igazi keresetet, a mikor lehetséges az, hogy egy fiskális, nagyiparos vagy kereskedő csak egy tizedrészt fizeti annak az adónak, melyet eltitkolt jövedelmére a törvény rá róna, de az adókiadó bizottság nem ró ki rá, — vajjon ki fizeti a többi kilenc-tizedrészt? Az, a ki becsületesebb, és az, a ki szegényebb. Mert eddig sem a két-három ezer koronás jövedelem bujt ki az adó alól, hanem a husz-harmincezer koronás.

A törvényhozás jól tudta ezt, s az adóalapok elvonására számítva, a jövedelem tíz százalékában állapította meg a kereseti adót. Ez kegyetlenül nagy teher, a mely alól a kis jövedelemnek nem lehetett menekülni. Most az adóreformban mi történik? Az, hogy az adókulcs tíz százalékról leszál-

a felére, de viszont gondoskodik az állam arról, hogy az igazi adóköteles jövedelmet ne lehessen ezután is oly könnyen letagadni, mint eddig. Felakkora adó is elég, mondja az állam, csak becsületesen fizessék: vallja meg mindenki becsületesen a maga keresetét; ha a szegény cipőszmester megvallja a maga három ezer korona keresetét, vallja meg a cipőgyáros vagy az előkelő fiskális is becsületesen a maga harmincezer korona keresetét.

Az államnak föltétlenül joga van ahhoz, hogy a bevallás megbízhatóságát ellenőrizze s az ellenőrzéstől nem azok félnek, a kik a legbecsületesebben teljesítik polgári kötelességüket. Biz az meg fog történni, hogy egyesek ötször akkora kereseti adót fognak fizetni, mint eddig, — de ez csak azokkal fog megtörténni, a kik ma keresetüknek csak az ötödésze után adóznak.

Szemle.

Nehéz napok virradtak a függetlenségi pártira, írja a Budapesti Hírlap. Kiegyezést kell kötnie, kvótát kell emelnie és a budgetjével sincsen mit dicsekednie, az adóreformról sem lehet valami kecségetően beszélni. Egy párt, amely választóinak harmincz, sőt több éve önállóságot, függetlenséget, nemzeti bankot, magyar hadsereget ígér; kvótát, delegációt, közösügyet, közös-kormányt eltöröl, a Gondviselésnek egy fordulatával hirtelen oly helyzetbe sodródik, hogy erkölcsileg mindezt megtehetné, mert hiszen országos többség; de a viszonyok arra kényszerítik, hogy éppen az ellenkezőjét tegye. Nem csodálom, hogy egy kétségbeesett töredék abba kapaszkodik, hogy végső szorultságában az egyetlen dolgot próbálja oda-igérni a választóknak abból ami ígérhető megmaradt: a nemzeti önálló bankot. A többi szép ígért, amivel oly bőven büntak regén; kvóta, delegáció eltörlése és egyéb függetlenségi ügy ma már egyelőre kiesik a beszámolóik kelendő tárgyai közül. Pedig

az első pillanattól fogva, mikor megengedték a pártvezéreknek, hogy kormányt vállaljanak és az ország ügyeinek morális menetét helyreállítsák: világos volt, hogy rákerül a sor a delegációra, a kvótarendezésre, a kiegyezésre, a budget-törvényre és az adóreformra. Nemcsak fizetésemelés, állások, elnökségek, ezimek, tisztségek, méltóságok, javadalmak elfoglalására, hanem rákerül a sor a — cigánydádé ölfájára is. Elnökség? Jó, itt vagyok én. Államtitkárság? Itt vagyok? Udvari tanácsosság? Mégis itt vagyok. Igazgatótanácsosi állás? Kérem, tessék, itt vagyok. — És egy kis parázs kvótá-emelés és egy kis paprikás budget? — Szólj már te is, dádé, mondogatják egymásnak, és kilépnek a — pártból.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **A király** állapotában a javulás tartós. A köhögés és hurut meg van ugyan még, de mindinkább csökken. Az uralkodó már két napon egy-egy óras sétát tett a palota fedett csarnokában.

— **Gáspár János**, választó-kerületünk orsz. képviselője körünkbe érkezett és ma délután 3 órakor a függetlenségi párt gyűlésében, a nagyenyedi városháza tanácstermében, nyilatkozni fog a politikai helyzetéről.

— **A vármegyei állandó választmány** tegnap ülést tartott, melyben a közgyűlési tárgyak előkészítésével foglalkozott.

— **Reformáció emlékűnepe.** Református egyházunk folyó október hó 27-én, — vasárnap — délelőtt 10 órakor fogja a reformáció évfordulóját ünnepélyes istentisztelet keretében megülni, várbeli templomban. Az ünnepélyen imádság és prédikáción kívül énekelni fog dr. Szilády Zoltánné úrnő vezetése alatt álló nőikar és a tautó-

hozza felem a lány deli szellő a Misó nótáját:

Lassacskán juhoeskák
Az útas' mesgyéjén;
Óreg juhász vagyok,
Nehezen járok én.

Ezen a határon
A jó kakukmadár
Nékem, juhoeskáim,
Nem sokáig szól már.

Misó eltűnt.

Akkor tudtam meg, hogy Pesten téglát hord, mikor a rendőri hírek között olvastam, hogy leest az állványról s kórházba került. Meglátogattam. Csak esont és bőr volt már. A melle szárazon hörgött s köhögni is alig bírt már. Lázban égő szeme hosszan tapadt rám s remegve kérdezte:

— Hogy van Pepi? Van gyermeke?

Megnyugtattam, hogy Pepi egészséges, mint a makk s már két fia is van.

— Elfordult; a fejét a párnába temette s ugy sirt csendesen.

Megnyugtattam szegényt. Pepi várja őt; nagyon szeretné látni.

Jól esett neki a vigasztalás. Megigérte, hogy mihelyt felgyógyul, visszamegy falujába s kezebe veszi újból régi furulyáját.

Ósz felé járt már az idő, mire haza kerültem a Kriván tövébe. De azért verőfényes, szép nyári napok jártak. A marhá-

juhállomány még kiut volt a havasi legelő-kön s csak vasárnap vetődött be egyik-másik pásztor, hogy a heti elemőzsiát beszállítsa társainak.

Alig fujtam ki a út fáradaimait, kimentem az erdőbe s szinte megdöbbsentem, mikor meghallottam a szomorú, bágyadt nótát:

„Lassacskán juhoeskák
Az útas' mesgyéjén...“

Nem tudtam tovább menni egy lépést sem. Megbűvölt egészen a rég nem hallott juhásznotha. Egy kis csend s utána újból egy egy másik, régi szerelmi dal zokog fel a furulyán:

„Mondd meg édes lelkem,
Szeretnél-e engem?
Ha szeretnél engem,
Miért hagytál el engem?“

Nem bírtam ki tovább. Megragadtam Dezső karját:

— Barátom, ki ez a furulyás?

Dezső szomoruan legyintett a kezével:

— Egy fiatal, beteg juhász. Beleszeretett egy zsidó lányba, aki férjhez ment az orra előtt. Elbujdokolt a szerelmes legény s most visszajött betegen, meghalni.

— Hisz ez akkor a Zaskvara Misó?

— Ó, szegény!

Lágyan, almadozón, elhalálozott szót a furulyaszó s egyszerre, hirtelen, minden átmenet nélkül éles fűtýentésbe vált. Egy fáj-

dalmas, sóhajtásszerű fűtý s aztán csend, halálos csend.

Mindkettőnkben elállt a lelegzet.

A tegelesző juhok felvetik fejüket s valami bánatos, gyermekes bégetéssel szaladnak egy máluabokor felé. Oda törtet a két bojtárlegény is. Oda ér az egyik, keresztet vet magára s térdre borult a bokor mellett. A másik is azt teszi. Aztán hirtelen felállanak, kezükbe veszik baltájukat s mennek az erdőségnek.

A tövises galagonya, ragadós szederbokor nem akadály ilyenkor. Lihegve törtetünk a bokor felé...

... Ott fekszik előttünk szegény Misó. Be van hunyva a szeme, le van eresztve fáradtan a karja. A máluabokor sűrű lombja árnyékba borítja arcát. Csendesen alszik, csak a szája szélén játszadozik keserű mosoly. Hosszan kinyújtózva a puha pázsiton s mellette egyetlen vigasztalója, furulyája. Még a halál sem választotta el őket.

Jöttek a juhászgyerekek. Fiatal ágakat, lombos galyakat hoztak magukkal. Szépen megcsinálták az ágyat s ráfektették a szegény halottat. Tűszőjébe dugták furulyáját, letakarták szépen zöld gallyal, aztán letérdeltek két oldalt a lába mellé s elimádkozták a Miatyánkat.

A juhok meg ott bégettek körülöttük. Ilyen volt a halvány Misó temetése...

képző ifjuság énekkara. Ezen nagyjelentőségű ünnepélyre az állami, megyei és városi hivatalokat; az összes iskolákat, tanintézeteket, a katonai tisztikart, az iparos-testületeket s ezeknek különösen református vallású tagjait és a nagyközönséget meghívja: az egyházi előljáróság.

— **Nagyenyed rendezett tanácsu város** költségvetése összeállítva közszemlére állítottat a tanács által. A költségeloirányzat azzal a megdöbbentő eredménnyel záródik, hogy 16695 korona deficit lesz. Ennek a deficitnek fedezésére a tanács 30% pótdát akar javaslatba hozni. Nagyenyed polgárainak ezt a nagy arányú megterhelését nem tartjuk szerencsés gondolatnak. Ha fokozott takarékosággal sem sikerülne gondoskodni a hiány elenyésztéséről, akkor is más úton, pl. az ásványvíz mintája szerint indirect adóval vagy még inkább a városi közbizony intenzívebb kihasználásával kellene véleményünk szerint a jövedelmek fedezéséről gondoskodni. Gondolja meg a városi tanács, mekkora terhek fenyegetik ugyanis közönségünket az állami adó reformjával.

— **A Kossuth Lajos Asztaltársaság** XXXIX-ik összejövetelét 1907. október hó 27-én, ma vasárnap este 8 órakor a „Petőfi“ vendéglőben tartja. Mű-or: 1. Nyitány, játsza Aradi János zenekara. 2. Felolvas Bodrogi János tavár. 3. Szavai Sillay Lajos. 4. Magyar dalokat játszik Aradi János zenekara.

— **Az állami népszerűsítés kiterjesztése.** A földmívelésügyi minisztérium jövő évi költségvetésében az erdélyrészi székely kirendeltség működését kiterjeszti Alsó-Fehér, Hunyad, Kolozs és Szolnok-Doboka vármegyékre is, s vagy 170,000 korona többkiadást irányoztatott előle szándékának megvalósítására.

— **Bolyai János exhumálása.** Bolyai János marosvásárhelyi ref. kollégiumi tanár, világhírű matematikus, a marosvásárhelyi református temető felreosó zugában névtelen sírok között alussza örök álmát; ugyanott, ahol a legelőkelőbb helyen atyjának, Bolyai Farkasnak hamvait díszes márványobeliszk jelöli. Nem régen mozgalom indult meg a Bolyai Jánosnak állítandó síremlék ügyében s e tárgyalások során merült fel az az eszme, hogy az ifjabb Bolyait exhumálják és atyjával közös sírba tegyék. Az exhumálás költségeit az Akadémia hajlandó fedezni, mire vonatkozólag báró Eötvös Loránt és Szily Kálmán pozitív ígéretet tettek. Az exhumálást november végére tervezik, ekkorra esik ugyanis Bolyai Farkas halálának évfordulója. A exhumáláson képviseltetni fogja magát az Akadémia és több tudós-társulat.

— **Emlékezés.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elhunyt nyug. titkára Gámnán Zsigmond emlékére október hó 19-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen kizárólag a megboldogult áldásos működésével foglalkozott. Az elnökség részletes jelentésben számolt be intézkedéseiről, a melyeket a kamara részvételének kifejezésül fogadtatott. Bemutatta az ország minden részéről beérkezett nagyszámú részvétiratot, melyek a hazai és osztrák kamaráktól, a közinté-

zetektől és magánosoktól a kamarához érkeztek. Tamási István beltag tartalmas emlékeszében méltatta Gámnán Zsigmond 55 éves titkári működését, reámutatott az ipari és kereskedelmi szakoktatás erősítése, fejlesztése terén kifejtett eredményes tevékenységére, az értékes kulturalkötésekre és általában mindama közérdekű munkára, melyet az elhunyt oly rajongó ügyszeretettel egy emberöltőn át kifejtett.

— **Fegyvertartás.** Az új fegyvertartási rendelet értelmében most folynak a személyleírások és az engedélyek megadása a rendőrkapitányságnál. Aki fegyvert tartani szándékozik, annak az engedély elnyerése végett személyesen kell megjelenni a rendőrségen.

— **Ismét vasuti szerencsétlenség.** Maholnap már állandó rovatot kell nyitni a lapokban a vasuti szerencsétlenségeknek. F. hó 25-dikén délután 5 órakor az aradi személyvonat hibás váltóállítást következtében Szolnokon kisklott. Három utas súlyosan, négy könnyen megsebesült. Az utolsó kocsi megrongálódott.

— **Román buza.** Az utóbbi időben Magyarországon nagyobb mennyiségű lisztet hoztak forgalomba, mely feldolgozva, keserű ízű süteményt ad. A keserű lisztet, melyek állítólag román buzából valók, hatósági intézkedésre az országos kémiai intézetnek adtak ki megvizsgálás céljából.

— **A Gyergyószentmiklóson** tervezett szövőgyár r. t. alapítása — részvétel híján — megfeneklett.

— **Pusztító földrengés.** Olaszországnak azt a területét, ahol két év előtt nagy földrengés pusztított, Kalabriában, megint földrengési katasztrófák történtek. A földrengés sok helyen oly vehemens volt, hogy egy virágzó község teljesen elpusztult. Más községekben is nagy kárt okozott. A pánik mindenfelé óriási. Tartanak attól, hogy a földrengések ismétlődni fognak, mint két év előtt, amikor is az ismétlések sokkal hevesebbek voltak, mint az első rázkódások.

— **Árverési hírdetmény.** A nagyenyedi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírre teszi, hogy Alsó-Fehér vármegye verespataki járásában fekvő Verespatak község területén fizetendő bor-italadó és hufogyasztási adó beszedési jogát az 1908. évi január hó első napjától 1908. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1909. és 1910. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adja. Az árverés a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1907. évi november hó 7 ik napján delelőtt 10 órakor fog megtartatni. A kikiáltási ár évenként a bor-italadó fejében 4318 korona 80 fillér, a hufogyasztási adó fejében 1395 korona 40 fillér; összesen 5714 korona 20 fillér. Az árverésen résztvenni kívánók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy államkötvényekben, vagy számításba vehető egyéb értékpapirokban letenni. Írásbeli ajánlatok szintén elfogadtatnak, de ezek is bánatpénzzel látandók el. Az árverés a pénzügyi hatóság jóváhagyásának fentartásával történik. A többi rész-

letes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságnál és a kerületi pénzügyőri biztosságoknál megtekinthetők.

— **Világvárosi bűnök.** Guthi Soma dr. „Fekete könyv“ cím alatt megindult vállata, mely eredeti bűnügyi és detektív történetek válogatott gyűjteménye s mely mindjárt megindulásakor egy csapásra meghódította a magyar olvasóközönséget, érdekes kötetekkel gyarapodott most. Az eredeti sorozatban ez a második kötet ugyanis Guthi nagyobb bűnügyi novelláit közli „Világvárosi bűnök“ cím alatt. Az új kötetben még plasztikusabban domborodik ki Guthi-nak ez új irodalmi műfajra való hivatottsága. Izgató meséi, változatos és fordulatos előadása, erős jellemző ereje, kacagató humor s az a biztosság, melylyel e szövevényes területen mozog, elleuálthatatlan erővel ragadják meg az olvasót, — a rohanó cselekmény s a mindnyájunk által jól ismert fővárosi malícia naturalisztikus alkalmazása sokszor szinte elfeledtetik velünk az író s abba a csalódásba ringatnak bennünket, hogy maga az eleven élet az, mely a pillanatfelvetelek közvetlenségével vibrál előttünk. — A vastag, finom papírra nyomtatott, több mint tizenkét ives, izléses, stylszerű borítékba foglalt könyvek — melyek a Kunossy, Szilágyi és Társa cég kiadásába jelennek meg — hihetőleg ki fogják szorítani a magyar könyvpiacról a hasonnemű silány fordításokat, annál is inkább, mert áruk jelentékenyen olcsóbb: kötetenként 2 korona.

— **A földi élet minden örömét megizleli az,** aki a híres kecskeméti cognacot issza, melynek íze, zamata rendkívül kellemes. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r. t. Kecskeméten.

— **Az Első Alföldi Cognacgyár** részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V. Mergel-utca 11. szám heti üzleti jelentése Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban.	Kicsinyben.
Finomított szesz adózva	165.—	170.—
Finomított szesz adózatlan	66.—	71.—
Élesztőszesz adózva	—.—	—.—
Élesztőszesz adózatlan	—.—	—.—
Nyers szesz adózva	163.—	166.—
Nyers szesz adózatlan	64.—	67.—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	53.—	55.—

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII. Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorozott, külön bejárata szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigoruan családi otthon.

— **A „Magyar Divat“ kiállítás.** F. év december havában nagyszabású iparművészeti, divat, háziipar és háztartás kiállítás rendez a „Magyar Divat“, melynek vezetését Sárossy Bella szerkesztőnő vállalta magára. Kiállíthat csekély térdij fejében minden érdeklődő. Ezen kiállítás iránt nagy érdeklődéssel vannak a hivatott körök és azt hisszük, hogy az egyike lesz a legsikerültebb kiállításoknak. További értesítést szivesen szolgál Sárossy Bella, Budapest, VIII. Baross-utca 41.

IFJ. MÉLÁSZ JÁNOS ÉS TÁRSA

női és férfi divatárú, fehérnemű és rövidárú raktára; temetkezési és hullaszállítási vállalata Nagyenyeden, Főter 3. szám.

Bátorkodunk a n. é. helyi és vidéki közönség szives figyelmét a most ujonnan berendezett női és férfi divatárú, fehérnemű és rövidárú raktárunkra fülhívni,

hol jutányos árban és a legpontosabb kiszolgálás mellett szereshető be minden szükséglet.

Temetkezések rendezését és hullaszállítást legmértányosabb árak mellett eszközölünk, egyszerű és díszes kivitelben

A szamárköhögést

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT-féle Emulsió minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT-féle Emulsió a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja

rózsás kerek arcukat.

Rendkívüli gyógsikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítják össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak. A SCOTT-féle Emulsió felnőtteknek s agognak époly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Közgazdaság.

Vasbehozatal.

A vaspiacra még mindig tart az a képtelen helyzet, hogy a vasművek egyfelől mindent elkövetnek, hogy a vasat feldolgozó gyárakat és a vaskereskedőket vásárlásra animálják, másfelől pedig a szállítást annyira kihúzzák, hogy a közönséges laposrács, abroncsvas vagy kelenő pléhek szállítására most jövő évi júniust szabják terminusul. Nehány nagyobb gépgyárt, vagon- és hajógyárt a magyar és osztrák vasművek ezen eljárása arra készítette, hogy a vámkülföldről próbáljanak vasat szerezni és amint értesülünk Fiumen át két nagyobb gépgyárt együttesen egy hajórakomány járatos fajta francia lapos, rács, gömbölyű és sarokvasat hozatott és állítólag nemcsak gyorsabban jutottak az áruhoz, hanem kevesebbé is került, mintha belföldi vasműtől vették volna. Szakkörökben azt beszéltek, hogy az Angolországból, Franciaországból és Belgiumból Magyarországra eddig behozott szálvas és durvalemezek mennyisége meghaladja a 300 vagonot, de nyersvasból ennél meg több jött be, még pedig legtöbbször Németországból, bár Angolországból is sok nyersvasat vásároltak magyar számlára közvetlenül és meg többet osztrák közvetítéssel. A vaskereskedők és a fés és közepfogyasztók azonban kivétel nélkül ki vannak kényrekedve a kartellnek továbbra is szolgáltatva, mert arra nálunk nincs vállalkozó, hogy husz vagy még több egy szalmájú czeget összevonjon és azoknak rendeléseit együttesen próbálja külföldről beszerezni.

Takarmány-inség.

A hetek óta tartó szárazság okozza főképp, hogy takarmány-inségről esik szó, mely tárgyról már akkor szerettek beszélni, amikor annak komolysága még nem érett meg. A takarmánykivitel tilalom érdekében történt felszólamlás a pécsi gazda-kongresszuson és az osztrák részről beterjesztett korrespondáló javaslat, előzményei azon akciónak, a melyet agrár részről most a takarmány-inségre való utalással indítottak.

Ma takarmány-inségről beszélni egy kissé nagyon korai. Az a körülmény, hogy az őszi legelők állapota nem olyan kielégítő, mint némelyek remélték, ha jól meggondoljuk, nem is olyan ritka jelenség. Széna, ha nem is épen sok, termett az idén elegendő és elég arra utalni, hogy e cikkben a hiány

tavalyi terméssel szemben korántsem olyan jelentékeny, amint az más terménynél tapasztalható. Egyéb szálvas takarmányfélék helyenként igen jó hozamot adtak. Tény, hogy a takarmány-cikkek ára magas, de nem lehet csodálkozni, ha tekintetbe vesszük és kellőképpen méltányoljuk azt, hogy az idei évjárat az általános drágaság jegyében indult meg és fejlődik.

Ezenfelül még egy tényező érdemel figyelmet. Tengeri-termésűnk, amint azt a hivatalos jelentés is konstatálja, igen jó. És bár igaz, hogy a termény nem mindenütt jöhet mint pótló számba, a benne mutatkozó aránylagos bőség némileg enyhíti a súlyosnak látszó helyzetet.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Főmunkatárs:

Dr. SZÁSZ PÁL.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részv.-társ.

A LEGSZEBB

kiállításban és igen előnyös árakon készít:

takarékpénztári részvényeket, szövetkezeti üzletrészjegyeket

és egyéb díszes nyomtatványokat

NAGYENYEDI KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR RÉSZV.-T. NAGYENYEDEN.

Kiállításokon aranyéremmel és első díjakkal kitüntetve.

Várszeg-utca 28. szám alatti

házas-telek

örök áron eladó.

Értekezhetni ugyanott. 204 1-1

BRÁZAY SÓSBORSZESZ-SZAPPAN

Legkitünőbb pipereszappan. Bársonyszerű puhává teszi s fehériti, üdévé teszi a bőrt.

A Brázay sósorszesz-szappan a bőrre való előnyös hatásánál fogva egészségi és kozmetikai szempontból fölülmulhatatlan szer.

Egyesíti magában az összes kiválóbb szappanok jó tulajdonságait, sósorszesz tartalmánál fogva pedig feülmul minden gyártmányt.

1 drb ára 70 fillér, 3 drb díszdobozban 2 kor.

Brázay-féle Kölni Viz.

(Eau de Cologne.)

Kiváló alkatrészeivel s rendkívül finom illatával fölülmul minden más Kölni-viz néven ismert piperezikket. Kapható —.50. 1.—, 2.— és 4 koronás üvegekben.

KALOGÉN 1 tubus 60 fillér.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ FOGKRÉMA LEGJOBB

Kapható mindenütt vagy közvetlenül a készítő

BRÁZAY KÁLMÁN czégnél Budapesten.

TÖRLEY

TALISMAN

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 4³/₄%** kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 30000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 26 K. 11 f.
- B. 5⁰/₁₀%** kamatláb mellett 50 évi törlesztésre; a kölcsön legkisebb összege 20.000 K. — A törlesztés 100 félévi részletben történik; a félévi részlet minden 1000 K. után 27 K. 16 f.
- C. 5¹/₄%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 80 f.
- D. 5³/₄%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 2000 K.
- a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.
- b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
- c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
- E. 6⁰/₁₀%** kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
- a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
- b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
- c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
- d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.

Az A. alatti kölcsönök csak földbirtokra, a B. C. D. és E. alattiak házakra is adatnak; valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

Új virág- és konyhakertészet!

Becsés tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy **Nagyenyeden a Malom-utca 7. szám** alatt a **Mecser-féle** kertben, mint **Mecser László** utóda

konyha- és műkertészetet

rendeztem be, a hol úgy — az idejéhez képest — élő, mint művirágokból a legizlesebb **virágcsokrok és koszorúk** jutányos árak mellett készíttetnek.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek becsés figyelmében a **Mindenszentek ünnepére készítenő sirkoszorukat** úgy élő- mint művirágokból készítve.

A rendeléseket helyben és vidékre pontosan és azonnal teljesítem, a vidéki rendeléseket utánvét mellett eszközölöm.

Kérve a nagyérdemű közönség becsés pártfogását, maradtam

teljes tisztelettel
Teillár István,
műkertész.

195 3-3

Nem mind arany, ami fénylik

de fényesebben nem lehetett még valamit jobban bebizonyítani, minthogy az **Alföldi fehér kereszt**

SÓSBORSZESZ a legkitünőbb házszer,

mely nem hiányozhat egy úri családnál sem: az illatos

Alföldi fehér kereszt

SÓSBORSZESZ

kellemes és sokoldalú használhatósága által általános alkalmazásra talál.

Hűsítő a melegben,

a mely gyakori főfájást szokott okozni, viszont

üditőleg hat

nehány esőpet ezukorra bevéve a szervezetre.

Az Alföldi fehér kereszt

SÓSBORSZESZ

erősítő tulajdonsága

különösen a massziozás alkalmával tapasztalható. Nyári fürdőzések, kirándulások alkalmával igen ajánlatos, ha kéznél van egy üveg

Alföldi fehér kereszt + sósborszesz.

Sokoldalúságánál fogva megbecsülhetetlen az

Alföldi fehér kereszt

SÓSBORSZESZ.

Az Alföldi fehér kereszt sósborszesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár

részvénytársaság

Kecskeméten.

0 cs. és kir. fensége József főherceg kamarái szállítója. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

Árak:

Óriási próbaüveg 40 fillér. Nagy üveg 1 kor. Egész nagy üveg 2 korona.

Kapható mindenütt.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitünő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Egger mellpasztillaja

csakhamar meggyógyított

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszertár

Budapest, VI., Váci-körut 17.

189 5-26

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József Bethlen Gábor gyógyszertárában.
Novák István Arany csillag gyógyszertárában.

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 11-52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Gőzfürdő.

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, csütörtök, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2 óráig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1.20 kor.
Tanulóknak . . . 1.- kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli gyermekek után fejenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.

Fürdőidő:

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hétfő kivételével) nők és férfiak reggeli 6 órától esti 6 óráig fürdőhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1.20 k.	1.40	2.-			
Tanulóknak	1.- k.			K.	K.	
Szülőjükkal együtt fürdő gyermeknek	50 f.					*

*) Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürdőzhetik.

Kő (medencze) fürdő

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

Nőknek: Kedden pénteken reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyezett porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű ütő- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

HIRDETÉSEKET

☞ legolcsóbban ☞
a lap kiadóhivatala
☞ vesz fel. ☞

U. Kovács Józsefné kertészetében

Vizköz-utca 18. sz.

a közeledő halottak napjára úgy élő mint szárított virágból megrendelésre, legújabb divatu, díszesen kiállított

koszorukat

készíték jutányos árban.

Elvállalok mindennemű kertalakításokat; őszi ültetésre ajánlom kiváló fajrözsáimat. Az újonnan berendezett virágházak megtekintésére kérem és felhívom a közönség figyelmét.

Tisztelettel

Bereczffy János,
okl. műkertész.

202 3-4

Egyedüli legolcsóbb bevásárlási forrás!

Lányi Lajos

női és férfi divat-üzlete
NAGYENYEDEN.

Értesítem a t. vevőközönséget, hogy őszi és téli bevásárlási utamról hazatérkeztem. Raktáramon vannak a legszebb és legújabb női divat kelmék, u. m. flanelek, sheviotok, angol szövetelek, delének és minden minőségű barkhettek. Bluz újdonságok. Női, férfi és gyermekecipőkben az országghírű Václ. Kobrak-gyárnak egyedüli taktára. Nagy választéku hazai gyártmányu vászonárúk és fehérművek, kalapok, kesztyűk, harisnyák, flaneltakarók, paplanok és matrázok.

Allandó nagy választék női ruhadiszekben, selymek és belésárúkbán. Gyászruha kelmékben meglepő választék.

Temetkezési cikkek, sirkoszorok stb. feltűnő olcsó árakban szereshetők be.

Tanuló ifjúság részére szükséges árúk nagy választékban.

!!A legszolidabb és legpontosabb kiszolgálás!!

Óriási választék!

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámháritók szakzerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaságosságunk saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok.

Szakmám a vágó költséggel díjtalanul szolgálók Becses pártfogást kér

12 86-104

kiváló tisztelettel
HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

Nyomatott a Nagyeneydi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyeneyden.

Nagyeneydi Kisegítő Takarékpénztár részv.-társ.

Részvénytőke: 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttol le.

Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12, d. u. 3-4 óráig.

Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-Fehér megye.

100 KAT. HOLD.

A legszebb gyümölcsfák

Kifogástalan szőlőoltványok

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa-alany
1 millió előkerítés csemete.
Sétaterfák, Diszserjék, Rozsák, Boggyógyümölcsök stb.

2 1/2 millió szőlőoltvány.
Európai és amerikai sima és gyökeres szőlővesszők stb.
Árjegyzék és movelési utasítás ingyen.

EGYESÜLT FA- és SZŐLŐOLTVÁNYISKOLÁK FISCHER ÉS TÁRSA, és AMBROSI M.

Nagyérdemű vevőközönség!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon Vár-épület 8. sz. alatt

női- és férfi-divatüzletet

nyitottam, hol állandóan dús választékban tartok jöminőségű hazai gyártmányu női-, férfi- és gyermek-czipőket, férfi- és flukalapokat, ing, gallér, kézelő, harisnya és esőernyőket.

Továbbá vásznak, flanelek, ezibelin, lodenszövetek, szöttes, zephir, cretonok, parketok. Újdonságok női divatkelmék és cheviotokban. Ágyterítők, függönyök, paplanok és még sok itt fel nem sorolt cikkek.

Miután bevásárlásaimat kizárólag készpénzzel eszközölöm és nagy mennyiséget veszek, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy az üzletben lévő összes cikkekkel feltűnő olcsó gyári árban számíthatom.

Ezek után kérem a n. é. vevőközönség becses pártfogását, hogy alkalmam legyen olcsó árainról meggyőződtetni.

Tisztelettel

Weinberger Miksa.

Vár-épület 8. szám.

182 13-25

Feltűnő olcsóság tennis flanelekben 15 krajczártól kezdve.